

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. P., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., Advokátska kancelária, Š., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008, ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tpo 4/08 z 22. januára 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2008 doručená sťažnosť V. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008, ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 4/08 z 22. januára 2008.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podanej sťažnosti okrem iného uvádza: *„Dňa 4.1.2008 Okresný súd Bratislava I uznesením, sp. zn. O Tp 1/08 rozhodol o vzatí do väzby obvineného V. P., nar. 28.4.1973 s tým, že väzba mu začína dňom 31.12.2007 o 13.55 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby v Bratislave.*

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie sa stali, majú znaky trestných činov, sú v tomto štádiu konania dôvody na podozrenie, že ich spáchal obvinený, pričom existuje dôvodná obava, že v prípade prepustenia zo zadržania, by sa môj klient skrýval alebo by ušiel, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu najmä, ak mu v prípade uznania viny hrozí vysoký trest.

K uvedeným záverom dospelo Prezídium PZ, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, odbor vyšetovania, v trestnom konaní začatom dňa 28.12.2007 pod ČVS: PPZ-57/BOK-C-2007 (poškodený G.) na základe výpovede utajovaného svedka č. 1, následne na to vykonanej previerke výpovede na mieste, obhliadky miesta činu, ako aj na základe znaleckého posudku zo dňa 30.3.2006.

V trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-29/BOK-C-2007 (poškodený C.) Prezídium PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor vyšetovania odôvodnil svoje uznesenie o vznesení obvinenia najmä vyšetrovacím pokusom, výpoveďou utajovaného svedka č. 1. (dňa 12.6.2007), rekogníciou tohto svedka, previerkou výpovede na mieste.

Dňa 22.1.2008 Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením, sp. zn. 3Tpo 4/08 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby OS Bratislava I, sp. zn. O Tp 1/08 zo dňa 4.1.2008.

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil aj tým, že po prejednaní veci dospel k záverom, ktoré majú oporu vo výpovediach utajených svedkov a v súlade s ich výpoveďou doposiaľ zadokumentovaných listinných dôkazov, a teda že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie boli spáchané, majú znaky trestného činu a sú dôkazy na podozrenie, že tieto skutky spáchal obvinený a spol. KS v Bratislave dospel k zhodnému názoru so súdom prvého stupňa, že existujú konkrétne

skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že obvinený P., napriek tomu že je občanom SR, pochádza z Ukrajiny a nemá tu rodinné zázemie, v súčasnosti je stíhaný za obdobný trestný čin a je teda dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu hrozí, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.“

Sťažovateľ je tohto názoru, že okresný súd a krajský súd pri rozhodovaní o jeho väzbe porušili jeho základné práva a argumentuje takto: „OS Bratislava I a Krajský súd v Bratislave následne odôvodnili svoje rozhodnutia o vzatí do väzby z dôvodu, že je tu dôvodná obava, že obvinený ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, najmä ak nemá stále bydlisko. Pričom je nevyhnutné uviesť, že takáto obava je na mieste len vtedy, ak došlo napríklad k zadržaniu obvineného v blízkosti hraníc s pozmeneným cestovným pasom alebo jeho vyhlásením, že ujde, a v tej istej súvislosti je napríklad zaistený list obvineného adresovaný jeho rodine, prípadne ak obvinený prevedie majetok na iného, alebo sa preukáže občianskym preukazom na iné meno a pod., obvinený nemá stále bydlisko, ak nemá kde bývať, alebo má kde bývať, ale v tomto bydlisku sa nezdržiava, prípadne toto bydlisko často mení, bez toho, aby to oznámil orgánom činných v trestnom konaní alebo súdu.

Pokiaľ ide o uvádzané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a skutočnosti, na základe ktorých je odôvodnená mám zato, že odôvodniť väzbu v tomto trestnom stíhaní tým, že klient je inej národnosti, pochádza z Ukrajiny, a preto nemá k SR blízky vzťah, nemá na SR rodinné zázemie, nie je opodstatnené. Ostáva len nezodpovedanou otázkou, akým spôsobom podľa orgánov činných v trestnom konaní a súdov, si má osoba, ktorá bola posledné 4 roky vo väzbe, vybudovať také rodinné zázemie, ktoré nebude vzbudzovať dojem o snahe o útek či skrývanie sa.

Je potrebné uviesť, že celým svojim postupom súdov a orgánov činných v trestnom konaní sa takto nerešpektovala zásada „in dubio pro reo“ (ktorú treba vykladať v širších súvislostiach) a tým popierali zásadu prezumpcie neviny garantovanú čl. 50 ods. 2 Ústavy SR.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že došlo k obmedzeniu ľudských práv a slobôd v rozpore s článkom 13 ods. 4 Ústavy čl. 2 ods. 2 Ústavy, keďže orgány činné v trestnom konaní nekonali v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, čl. 17 Európskeho dohovoru

o ľudských právach a základných slobodách, kde došlo k porušeniu zákazu zneužitia práv a čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.“

Opierajúc sa o uvedenú argumentáciu sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Bratislava I. svojím postupom a rozhodnutím sp. zn. 0 Tp 1/08 zo dňa 4.1.2008 porušil ľudské práva a základné slobody sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované Ústavou SR, najmä čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2

Krajský súd v Bratislave svojím postupom a rozhodnutím sp. zn. 3Tpo 4/08 zo dňa 22.1.2008 porušil ľudské práva a základné slobody sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované Ústavou SR, najmä čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 .“

Ústavný súd ukladá Krajskému súdu v Bratislava prepustiť sťažovateľa ihneď z väzby na slobodu.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 100.000,-Sk.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom

tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008, ako aj postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 4/08 z 22. januára 2008 boli porušené jeho základné práva zaručené čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 3 ústavy obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ je stíhaný pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona a bol vzatý do väzby uznesením

okresného súdu sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008 z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Podľa citovaného ustanovenia pod písmenom a) obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

V uznesení okresný súd opodstatnenosť väzby sťažovateľa odôvodnil tým, že sťažovateľ je dôvodne podozrivý zo spáchania predmetnej obzvlášť závažnej trestnej činnosti, *„čo vyplýva najmä z doposiaľ zadovážených svedeckých výpovedí utajených svedkov č. 1 a č. 2, A. K., N. G., znaleckých posudkov a listinných dôkazov zadokumentovaných v spise.“* Ďalej okresný súd uviedol, že preskúmaním spisového materiálu zistil, že obvinený je v súčasnosti stíhaný krajským súdom aj pre ďalšiu obzvlášť závažnú trestnú činnosť, nemá výraznejšie zázemie na území Slovenskej republiky, hoci je jej štátnym občanom. Na základe uvedeného teda okresný súd dospel k záveru, že *„doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie sa stali, majú znaky trestných činov a sú v tomto štádiu konania dôvody na podozrenie, že ich spáchali obvinení, pričom z vyššie uvedených skutočností vyplýva odôvodnená obava, že v prípade prepustenia zo zadržania by sa skrývali alebo by ušli, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, najmä, ak v prípade uznania viny im hrozí vysoký trest (...), čím je daný dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. u všetkých troch obvinených“.*

Proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť, v ktorej uviedol, že jeho trestné stíhanie je účelovo vytvorené, a to s cieľom zamedziť jeho pobyt na slobode. Pritom poukázal na analogické trestné stíhanie vedené v prípravnom konaní pod sp. zn. ČVS: PPZ-12/BOK-C-2006, ktoré bolo príslušným prokurátorom 19. júna 2007 zastavené. Sťažovateľ uvádza, že aj v tomto konaní vystupoval *„utajený svedok č.1, ktorého tvrdenia sa ukázali jednoznačne vyfabrikované políciou, o čom*

svedčí fakt, že tento svedok doposiaľ nebol trestne stíhaný za krivé obvinenie, ani krivú výpoveď“. Sťažovateľ v podanom opravnom prostriedku ďalej argumentuje, že vznesené obvinenie a následné jeho zadržanie je riadené políciou, tak aby sa dosiahlo „zdanie bezodkladnosti zadržania, ktoré bolo motivované tou skutočnosťou, že dňa 31.12.2007 mu uplynula maximálna dĺžka trvania súdnej väzby v inej veci. Po údajnom poškodenom P. G. bolo vyhlásené pátranie, táto osoba nebola nájdená usmrtená, čo vzbudzuje pochybnosť, či vôbec malo byť začaté trestné stíhanie vo veci.“.

Krajský súd o podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008 rozhodol na verejnom zasadnutí, na ktorom právny zástupca sťažovateľa doplnil písomne podanú sťažnosť tak, že poukázal na to, „že obvineným bolo vznesené obvinenie len na základe dvoch utajených svedkov, ktorých vierohodnosť nebola preverená. Chýba tiež hodnoverný dôkaz o tom, že poškodený G. je mŕtvy. Ako zo spisu vyplýva, bol na neho vydaný príkaz na zatknutie a je možné, že je na úteku. Podľa jeho názoru je podozrivé, že v čase, keď mali byť prepustení na slobodu z väzby v inej veci, sa objaví utajený svedok, ktorý udáva nepreukázané skutočnosti, na základe ktorých sú zadržaní, pričom tento svedok bol vypočutý ešte v júni r. 2007. Podľa európskej praxe takým svedkom nie je možné veriť. Doteraz nebol vypočutý ani spoluobvinený Y. Nebol preto daný dôvod k tomu, aby bolo vznesené obvinenie a rovnako nie je daný dôvod na vzatie obvinených do väzby.“. Právny zástupca sťažovateľa na tomto verejnom zasadnutí tiež uviedol, že zo skutočnosti, že sťažovateľ je inej národnosti, nie je možné dedukovať, že k nemá k Slovenskej republike blízky vzťah.

Krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 Tpo 4/08 z 22. januára 2008 prezentoval tieto skutkové a právne závery opodstatňujúce väzobné stíhanie sťažovateľa: „Krajský súd po prejednaní veci zistil, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie boli spáchané, majú znaky trestného činu a sú dôkazy na podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení. Takéto závery majú oporu vo výpovediach utajených svedkov a v súlade s ich výpoveďou doposiaľ zadokumentovaných listinných dôkazoch.“

Trestné stíhanie vo veci ohľadom skutku, ktorý mal byť spáchaný dňa 6.11.1999 (pošk. C.) bolo začaté toho istého dňa a ohľadom skutku, ktorý sa mal stať na jeseň roku 2001 (poškodený G.) bolo začaté trestné stíhanie dňa 28.12.2007. Od tejto doby bolo vykonaných vo veci množstvo úkonov, ktoré tvoria vecný základ pre vznesenie obvinenia obvineným.

Väzba je zaisťovací inštitút, predmetom ktorého nie je rozhodovať o vine či nevine obvinených. Z tohto dôvodu pri rozhodovaní o vzatí obvinených do väzby súdu neprislúcha hodnotiť vinu obvinených, obhajobu obvinených a dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Tr. por., ale len materiálne a formálne podmienky pre rozhodnutie o väzbe.

Vyšetrovanie vo vzťahu k obvineným je iba v počiatočnom štádiu konania a preto nebolo možné zabezpečiť všetky úkony ohľadne všetkých obvinených a spoluobvinených, konkrétne výsluch V. Y. Bude vecou ďalšieho dokazovania, či dôvodnosť pre podozrenie sa rozptýli alebo nie, a to v súvislosti s preverovaním svedeckých výpovedí utajovaných svedkov.

K námietke obhajoby, že v inej trestnej veci bolo trestné stíhanie proti obvinenému P. napriek výpovedi utajeného svedka zastavené, nemožno podľa názoru krajského súdu paušalizovať a už dopredu prejudikovať, že tomu tak bude i v predmetnej veci.

Pokiaľ boli zo strany obhajoby vznesené námietky, že spisový materiál neobsahuje dôkaz o tom, že poškodený P. G. je mŕtvy, k tomu je potrebné uviesť, že aj v tomto smere boli na označenom mieste nájdené kostrové nálezy a balistické stopy, ktoré sa toho času odborne skúmajú a vyhodnocujú.“

Krajský súd v odôvodnení uznesenia konštatuje, že pri preskúmaní dôvodov väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku dospel k záveru zhodnému so záverom prvostupňového súdu, že existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu „útekovej“ väzby, a teda, že by obvinení mohli ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu. V tejto súvislosti krajský súd vo vzťahu k sťažovateľovi uviedol, že pochádza z Ukrajiny, je občanom Slovenskej republiky, ale nemá tu rodinné zázemie.

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 83 Trestného poriadku možno podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť.

Proti namietanému pochybeniu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008, ktoré sa podľa vyjadrenia sťažovateľa premietlo do porušenia jeho základných práv zaručených ústavou, disponoval sťažovateľ dostupným a účinným právnym prostriedkom nápravy – sťažnosťou. Sťažovateľ tento opravný prostriedok proti uzneseniu okresného súdu, ktorý mu poskytoval Trestný poriadok, aj uplatnil. Ochranu sťažovateľovým právam bol v tomto prípade oprávnený, ale aj povinný poskytnúť krajský súd.

Právomoc krajského súdu preskúmať v danom prípade v rámci konania o opravnom prostriedku - sťažnosti - uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 1/08 zo 4. januára 2008 vylučuje právomoc ústavného súdu v uvedenej veci. Ústavný súd teda sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia citovaných základných práv zaručených ústavou vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci.

Ústavný súd tiež posúdil časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv zaručených ústavou vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 4/08 z 22. januára 2008.

Z už citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci

všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

V prípade uplatnenia uvedenej subsidiárnej právomoci ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa, pričom bol viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), v rámci ktorého sťažovateľ za porušenie ním označených práv označil „ľudské práva a základné slobody sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantované Ústavou SR, najmä čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy. Porušenie práv zaručených Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj Listinou základných práv a slobôd, na ktoré sťažovateľ poukazoval v odôvodnení sťažnosti, chápal ústavný súd ako súčasť jeho širšej argumentácie, o ktorom nežiadal výslovne (vzhľadom na rozsah stanovený v petite sťažnosti) rozhodnúť. Uvedený názor ústavného súdu umocňuje skutočnosť, že sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom zastupoval kvalifikovaný právny zástupca.

Krajský súd (v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných na rozhodnutie o vzatí sťažovateľa do väzby) vychádzal zo skutkového a právneho stavu uvedeného v uznesení okresného súdu, ktorý konštatoval existenciu

materiálnych podmienok väzby, a teda, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú spáchaniu skutku, pre ktorý bolo trestné stíhanie začaté, ďalej že tento skutok má znaky trestného činu a že existujú dôvody na podozrenie, že skutok spáchal obvinený (sťažovateľ), ako aj súčasné splnenie podmienky existencie dôvodu „útekovej“ väzby. Okresný súd tieto svoje závery vyvodil zo „*zadovážených svedeckých výpovedí utajených svedkov č. 1 a č. 2, A. K., N. G., znaleckých posudkov a listinných dôkazov zadokumentovaných v spise*“ a záver o existencii dôvodu útekovej väzby u sťažovateľa oprel o skutočnosť, že sťažovateľ je v súčasnosti stíhaný krajským súdom aj pre ďalšiu obzvlášť závažnú trestnú činnosť, nemá výraznejšie zázemie na území Slovenskej republiky, hoci je jej štátnym občanom.

Popísanú argumentáciu skutkových a právnych záverov okresného súdu krajský súd akceptoval a stotožnil sa s ňou. Tiež konštatoval existenciu materiálnych podmienok väzby v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a reagoval aj na argumentáciu sťažovateľa o relevantnosti dôkazov preukazujúcich spáchanie skutku. Tieto považoval za dostatočne relevantné (prihliadnuc aj na štádium prípravného konania) na vyvodenie záverov o naplnení podmienky požadovanej ustanovením § 71 ods. 1 Trestného poriadku – zistenie takých skutočností, ktoré nasvedčujú spáchaniu skutku.

Z odôvodnení rozhodnutí krajského súdu nemožno vyvodit', že by sa nevysporiadal s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne, a podľa právneho názoru ústavného súdu sú tieto odôvodnenia ústavnoprávne akceptovateľné.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy (čl. 17 ods.1, ods. 2 a ods. 5 ústavy), preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na predchádzajúce závery ústavný súd už nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne namietaným porušením čl. 2 ods. 2 ústavy, keďže toto ustanovenie neobsahuje úpravu základných práv a slobôd a spravidla je porušené iba v prípadoch, keď

ústavný súd súčasne zistí a vysloví porušenie niektorého základného práva alebo slobody podľa druhej hlavy ústavy (obdobne IV. ÚS 232/05, III. ÚS 325/07).

Ústavný súd v závere tiež poznamenáva, že zároveň zistil nedostatok relevantných súvislostí medzi obsahom námietok sťažovateľa a niektorými označenými článkami ústavy (čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 3, čl. 19 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy), ktorých porušenie sťažovateľ namieta, a vyvodzuje záver (bez toho, aby podrobnejšie interpretoval obsah uvedených článkov), že uvedené námietky spojené s týmito článkami sa už od počiatku javili ako zjavne neopodstatnené.

Pokiaľ ide o označený čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd osobitne pripomína, že uvedený článok ústavy sa spravidla vzťahuje na konanie vo veci samej, teda v danom prípade *ratione materiae* do obsahu tohto článku ústavy sťažovateľom namietané skutočnosti nespádajú. Uvedená námietka sa preto už od počiatku javila tiež ako zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2008